

Kinderen met een CI bilinguaal opgevoed

van een of/of mentaliteit naar een en/en benadering

Maes, B., Rymen, L., & Ghesquière, P. (2003). Leren met gebaren. De betekenis van gebarencommunicatie in het buitengewoon onderwijs voor dove en slechthorende leerlingen. Gent: Cultuur voor Doven.

Maes, B., Rymen, L., & Ghesquière, P. (2003).

- Geen zicht op de verschillen tussen Nederlands met gebaren en Vlaamse Gebarentaal.
- Tweektalig gebarentaalonderwijs uitsluitend gebarentaalonderwijs ten koste van orale mogelijkheden en verwerving van de gesproken taal.
- Twijfels over status van gebarentaal als instructietaal of onderwijstaal en bedenkingen omtrent de Dovengemeenschap met betrekking tot integratiemogelijkheden.

Maes, B., Rymen, L., & Ghesquière, P. (2003). Leren met gebaren. De betekenis van gebarencommunicatie in het buitengewoon onderwijs voor dove en slechthorende leerlingen. Gent: Cultuur voor Doven.

- Mirakels uit ingebouwde chip (Tijd 14/02/2005)
- Do they really think we are damaged people who are simply a biological mistake? (New Scientist 28/08/2004)

Onderzoeksbevindingen

- Kinderen met een CI in alle programma's (tweektalig, TC of oraal) maken vorderingen op het vlak van gesproken taalverwerving, maar sneller in orale benaderingen (Dawson et al., 2000; Geers et al., 1999; Lutman et al., 2000; Svirsky et al., 2000; Connor et al., 2000).
- Geen vorderingen in gesproken taalverwerving bij kinderen met een CI in gebarentaalprogramma's, maar gebarentaal een belangrijk hulpmiddel voor veel kinderen met een CI (Preisler et al., 1997; Tomblin et al., 1999).

Geers, A., & Brenner, C. (2004). Educational intervention and outcomes of early cochlear implantation.

Geers, A., & Brenner, C. (2004)

- Verband communicatie in klas (TC versus OC) en het effect van een CI op de gesproken taalverwerving.
- 181 Prelinguaal dove kinderen tussen 8 en 9 jaar oud.
- Geïmplanteerd voor de leeftijd van 5 jaar.
- Spraakperceptie, spraakproductie, taalbegrip met en zonder ondersteuning van gebaren en leesvaardigheid .
- Taalmodaliteit voor de implant, tijdens de daaropvolgende jaren en op moment van testafname.

Geers, A., & Brenner, C. (2004)

	Consistent OC		Consistent TC		OC to TC		TC to OC	
	76	67	16	22				
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
Speech perception	0,48	0,66	-0,63	1,1	-0,31	0,82	0,5	0,56
Speech production	0,43	0,66	-0,56	1,12	-0,48	0,97	0,57	0,47
Spoken language	0,37	0,74	-0,55	1,07	-0,33	0,88	0,61	0,71
Total language	0,23	0,92	-0,4	0,96	-0,42	0,9	0,69	0,86
Reading	0,24	0,97	-0,39	0,88	-0,4	0,85	0,66	0,99
Overall outcome	0,38	0,78	-0,57	1,02	-0,43	0,88	0,66	0,69

Tweetalig gebarentaalonderwijs

- Pust, C.P. (2003). Gebarentalen in Europa. In: M. Van Herreweghe & M. Vermeerbergen (Eds.) Gent in oktober. Gent: Cultuur voor Doven.
- LaSasso, C., & Lollis, J. (2003). Survey of residential and day schools for deaf students in the United States that identify themselves as bilingual-bicultural programs. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 8, 1, 79-91.

Tweetalig gebarentaalonderwijs

- Taalbehoudmodel
- Integratiemodel

Taalbehoudmodel

Integratiemodel

Nederlands als vak
Nederlands als voertaal
Vlaamse Gebarentaal als voertaal
Vlaamse Gebarentaal als vak

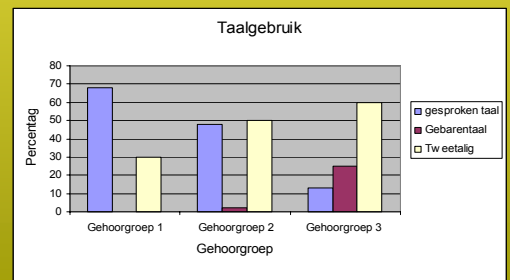
- Wat doen deze kinderen nog in een dovenschool?
- Waarom zitten ze niet in het regulier onderwijs?

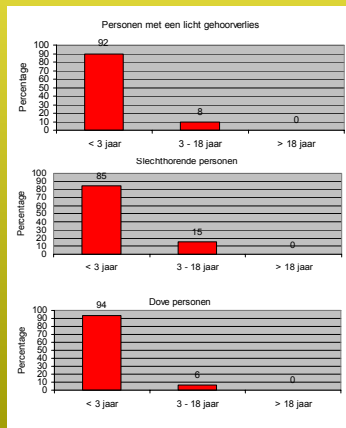

Loots, G., Devisé, I., Lichtert, G., Hoebrechts, N., Van De Ginste, C., & De Bruyne, I. (2003). De gemeenschap van doven en slechthorenden in Vlaanderen. Communicatie, taal en verwachtingen omtrent maatschappelijke toegankelijkheid.

Gent: Cultuur voor Doven.

Communicatievormen

Hakuta & Mostafapour (1996)

- Psycholinguïstische definities: taalvaardigheid
- Sociolinguïstische definities: leven in verschillende culturen

De erkenning van het feit dat de meeste dove kinderen opgroeien tot biculturele of multiculturele volwassenen en de erkenning van de pedagogische en psychologische kracht die uitgaat van de cultuur van de stilte, zijn de essentie van het tweetalig dovenonderwijs.

- In welke mate moet het onderwijs kinderen met een CI voorbereiden op een bicultureel of multicultureel volwassen leven, met name een leven in de horende cultuur en de dovencultuur?

Het zelfbeeld van dove kinderen met een cochleaire implant

- Zich bewust anders te zijn dan de anderen.
- Vriendjes in de klas en op school, maar met de nodige inspanningen en investeringen.
- Doofheid een plaats in hun leefwereld, zij het op ambivalente wijze.

Het zelfbeeld van dove kinderen met een cochleaire implant

S: Ja, want niemand anders wil hun vriend worden omdat ze doof zijn en een hoorapparaten hebben.

...

I: En wat zijn ze aan het doen, die jongen en dat meisje?

S: Hij heeft haar gevonden en hij zegt zo: "Kom, vrienden worden. Niemand wil ons vriend zijn omdat we hoorapparaat hebben."

Het zelfbeeld van dove kinderen met een cochleaire implant

I: Ken jij zelf ook dove grote mensen?

S: Ja.

I: Van waar ken je hen dan? [...] Waar zie je andere dove mensen?

S: In de dokter.

I: Bij de dokter. Hoe praten zij dan met jou?

S: Zo dom.

I: Een beetje dom? Waarom?

S: Het klinkt zo raar.

Het zelfbeeld van dove kinderen met een cochleaire implant

T: Het zou wel leuk zijn als we een koning hebben van de doven.

I: En wat zou die koning van de doven dan moeten doen?

T: Die helpt de doven. [...] Alle mensen hebben een koning.

Door vast te houden aan een of/of mentaliteit riskeren we kinderen met een CI net hetzelfde aan te doen, dan hetgeen slechthorende personen ons al jaren verwijten, namelijk er niet bij te kunnen horen en in tegenstelling tot de echte doven geen alternatieve thuis te hebben in de dovengemeenschappen.

Dit verwijt zou des te scherper klinken, omdat we - dankzij de huidige ontwikkelingen in het tweetalig dovenonderwijs en dankzij de huidige technologische ontwikkelingen op het vlak van cochleaire implantatie - een **historisch keerpunt** hebben gemist dat voor deze kinderen ongekennde mogelijkheden had kunnen bieden.